

LOST

Mensen aan de rand van de
wereld

Markus Mauthe

Tekst Florens Eckert

6 Inleiding

10 Voorwoord

14 **ZUID-SOEDAN** | Suri | Mundari | Jiye

68 **MYANMAR** | Intha | Padaung | Kayaw | Chin

106 **BRAZILIË** | Awá | Guajajara | Mehinaku

140 **NAMIBIË** | Himba | San

172 **INDONESIË** | **MALEISIË** | Bajau

196 **ETHIOPIË** | Bodi | Karo | Hamar | Dassanech | Mursi

252 **WEST-PAPOEA** | Dani | Korowai

290 **RUSLAND** | Tsjoektsjen

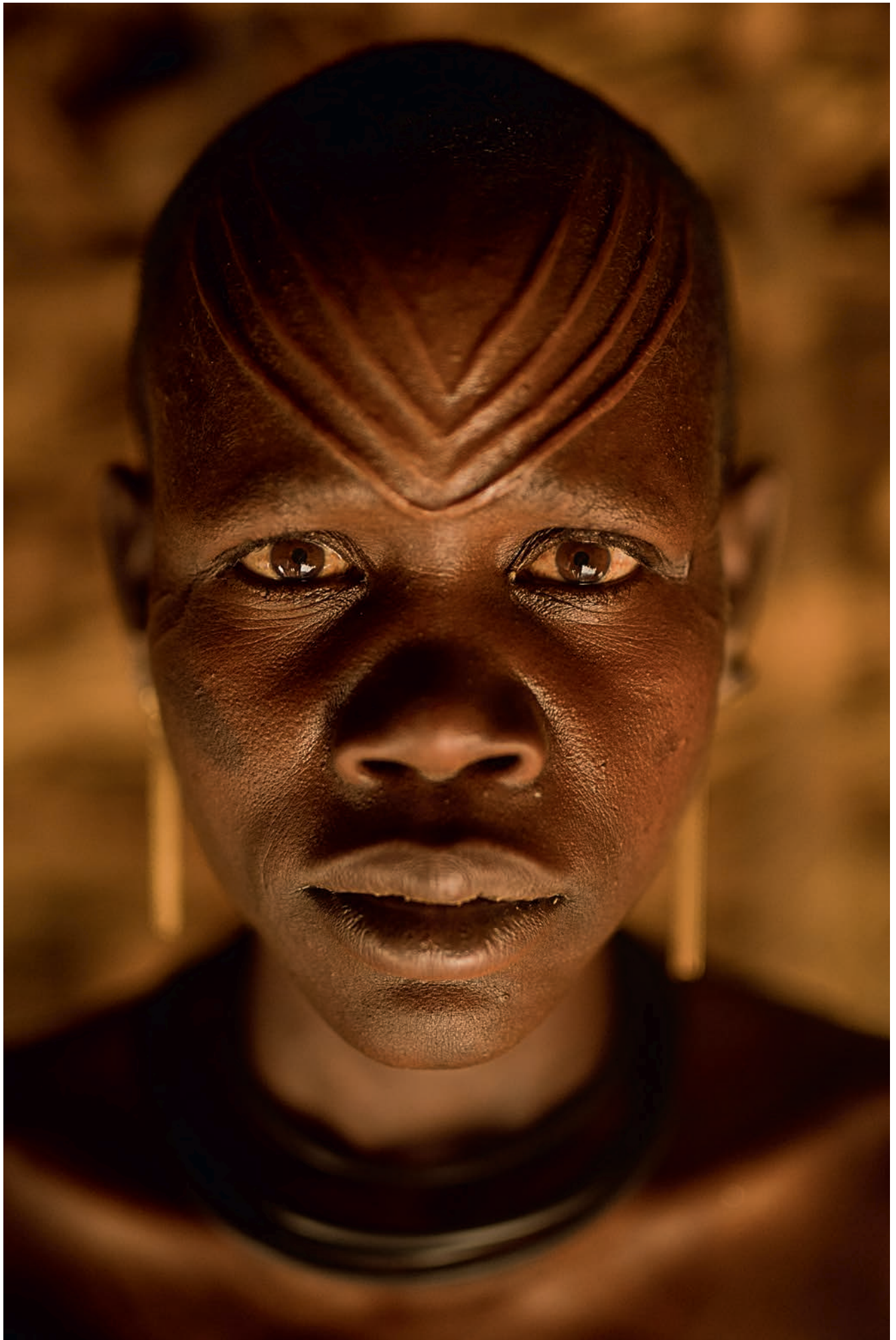
318 The making of

Rand van de wereld? Vanuit geografisch oogpunt is het natuurlijk onzin om te spreken van ‘randen’ van onze aarde. Maar zelfs als ze alleen in figuurlijke zin bestaan: waar zijn ze dan, die randen? De inhoudsopgave van dit boek spreekt klare taal: de randen van deze wereld liggen meestal op het zuidelijk halfrond, in Zuid-Amerika, in Afrika, in Zuidoost-Azië. Het zijn zeker niet hele continenten die aan de rand van de wereld kunnen worden gesitueerd – het is eerder hier en daar een ‘eilandje’. Deze eilandjes zijn omringd door moderne staten met steeds groter wordende stedelijke gebieden, waarin mensen in de file staan op weg naar werk, met een colaatje naar voetbalwedstrijden kijken en met de wereld zijn verbonden.

Natuurlijk zijn er ook daar, in die steden en dorpen op het zuidelijk halfrond die gewoon op verkeers-, elektriciteits- en communicatienetwerken zijn aangesloten, mensen die aan de rand van de samenleving leven, arm, vervolgd of uitgestoten. Zulke sociaal, economisch of politiek gemarginaliseerde (met andere woorden: naar de rand gedreven) mensen zijn er ook in Europa en de rest van de wereld. Maar mensen die het moderne leven ontvluchten of weigeren eraan mee te doen, zijn er tegenwoordig alleen nog maar op een paar eilanden – aan de randen van de moderne wereld.

Het leven van deze ‘eilandbewoners’ lijkt van een afstandje een idyllische harmonie tussen mens en natuur, met eeuwenoude en niet ter discussie staande tradities, waarbij het bewaren van die levensstijl het middelpunt van hun bestaan vormt. Maar de werkelijkheid is ingewikkelder, het leven aan de rand is veel minder statisch en harmonieus dan het oppervlakkig gezien lijkt. De westerse pogingen tot categorisering, waarbij wordt geprobeerd mensen aan een ‘stam’, een ‘volk’ of een ‘natie’ te koppelen of waarbij namen voor groepen worden gekozen die vaak niet door de betrokkenen zelf worden gebruikt, zijn dan ook gedoemd te mislukken. Daarom is het belangrijk om onze kijk op de wereld te relativeren en voor andere perspectieven open te staan. Kijken hoe de randen van de wereld zijn ontstaan is, denk ik, een nuttige oefening.

Om een idee te krijgen van hoe die randen tot stand zijn gekomen, moeten we ver terugkijken: al duizenden jaren wordt het leven van de mens beïnvloed door het bereiken en verleggen van grenzen. Op plekken met ongunstige leefomstandigheden ging het al snel niet meer alleen om het bewoonbaar maken van onbewoond land, maar om het moderniseren van het leven – ook in politiek, economisch en sociaal opzicht. Gebieden waar dit fenomeen zich voordeed staan tegenwoordig bekend als vroege beschavingen, zoals in het oude Egypte, het Andesgebied en de Indusvallei. In minder dichtbevolkte gebieden, waar meer ruimte was om uit te wijken, was er minder drang om te moderniseren. Er bestond gewoonweg geen noodzaak om effectievere landbouwmethoden of verfijnde bureaucratische administratieve structuren te ontwikkelen. Maar je zou een samenleving die niet voortdurend werd gedwongen om te moderniseren, toen nog niet als marginaal beschouwd hebben – deze samenlevingen en hun manier van leven waren juist de norm in de lange geschiedenis van de mensheid. De beslissende dynamiek die deze gebruikelijke

Bij het fotograferen probeerde ik de werkelijkheid zo dicht mogelijk te benaderen. Alle mensen stralen waardigheid uit, ongeacht tot welke cultuur ze behoren of welke schoonheidsidealen ze nastreven. Toch heb ik soms ingegrepen en de voorkeur gegeven aan het traditionele luipaardvel boven een moderne korte broek. Door het uitsterven van wilde dieren in grote delen van Afrika spelen huiden en trofeeën nauwelijks meer een rol.

De vissers aan het Inlemeer zijn ware evenwichtskunstenaars. Het is verbazingwekkend hoe behendig ze hun werk doen zonder in het water te vallen. Zonder het toerisme zou deze kunst al snel verdwenen zijn, want in de moderne wereld heeft die totaal geen nut meer. Het zijn bezoekers zoals ik die deze mannen een inkomen bezorgen en daardoor helpen om dit cultureel erfgoed te behouden.

Ik word verdrietig als ik aan het lot van de Karo denk. De mensen die zichzelf met bloemen versieren zullen ten onder gaan. Hun leefgebied ligt te dicht bij de Omorivier. Toen ik er was, werd naast hun dorpen op grote schaal land geroofd. Daar komen enorme velden waarop in de verzengende hitte van de Afrikaanse savanne katoen moet worden verbouwd.